

нитѣ опълченци въ дружинитѣ. Нѣкои даже бѣхж получили и унтеръ-офицерски звания, защото всичкитѣ взводе и отдѣления въ бригадата се командоваха отъ българи.

За дѣятелността на опълчението все има що годѣ написано, макаръ че славната негова дѣятелность трѣбва да бжде описана и въ най-малкитѣ си подробности, защото примѣритѣ на храбрость и други военни доблести, съ които толкова изобилствува тѣзи дѣятелность, трѣбва да служатъ за священи образци на нашето потомство.

За дѣятелността пъкъ на българскитѣ доброволци въ Сърбия прѣзъ 1876 г. нищо не е писано. Сегашното поколение, което е още съврѣменникъ на събитиеето, има до нѣгдѣ още едно тъмно понятие, съставено отъ случайнитѣ раскази на живитѣ още участници, върху това, че Сърбия е нѣкога имала война съ Турция, че въ тѣзи война сж вземали участие и много българи наречени „доброволци“, но кои сж тѣ били, какви сж били, колко сж били и какво сж правили, нигдѣ нищо не е писано. Азъ поне, колкото и да търсихъ да намѣря нѣгдѣ нѣщо писано по това, — нищо неможахъ да намѣря.

Ето вече и тѣзи, които бѣхж тогава едни отъ най-младитѣ доброволци, сега сж вече хора въ прѣвалена възраст. Повечето отъ тѣхъ вече измрѣха. Слѣдъ десетина години може би вече никой участникъ или очевидецъ да не остане живъ. Ами тогава?

Нимà ний не трѣбва да запознаемъ потомството си съ тѣхната дѣятелность?

Нимà не е скжпа за насъ памятьта на толковато паднали тамъ герои за свободата на Отечеството, отъ която сега се наслаждаваме ний, живитѣ?

Нимà въ нищо не може да послужи за примѣръ на потомството тая дѣйствително самоотвърженна дѣятелность на 4—5 хиляди борци за българската свобода?

Азъ съмъ уврѣненъ въ противното: и скжпа е за насъ памятьта на тѣзи борци, и много поучителни при-